

Exemplar für Prüfer/innen

Kompenzációs vizsga
az egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsgához / érettségi és diplomavizsgához

2022. június

Magyar

Kompenzációs vizsga (1.)
Vizsgáztatói példány
(feladatsor értékelési útmutatóval)

Kompenzációs vizsgával kapcsolatos információk vizsgáztatóknak

Tisztelt Vizsgáztató!

Az alábbi kompenzációs vizsga egy vizsgatételt tartalmaz, amely több feladatból áll. Mindegyik feladatot a mellékelt szöveg(ek) figyelembevételével egy vizsgabeszélgetés keretében kell megoldani. A feladatokban mindkét követelményszint megtalálható: a *reprodukció*, *reorganizáció és transzfer*, ill. a *reflexió és problémamegoldás*. Az utolsó feladatnál a vizsgázónak önállóan, nem párbeszédes formában kell elmondania egy beszédet. Annak érdekében, hogy a vizsgázónak minden egyes feladatra elegendő ideje maradjon, illetve hogy a vizsga időtartama összesen ne haladja meg a 25 percet, ajánlatos betartani az egyes feladatoknál feltüntetett időtartamot.

A vizsgáztatói példányban a feladatokat és a mellékelt szöveg(ek)et a „Magyarázatok és megoldási javaslatok a kompenzációs vizsgatételhez” című rész követi, amely segít önnek a kompenzációs vizsga értékelésénél. A vizsgáztatói példány utolsó oldalain az ehhez a kompenzációs vizsgához tartozó értékelőlapot, valamint a kötelezően alkalmazandó javítási és értékelési útmutatót találja.

Kiemelendő, hogy a „Magyarázatok és megoldási javaslatok a kompenzációs vizsgatételhez” című részben az adott feladat lehetséges megoldásai olvashatóak, melyek a tartalmi dimenzióra helyezik a hangsúlyt. A vizsgázó a feladat meghatározásától függően akkor is teljesítheti nagyon jól az adott feladatot, ha nem mindegyik javasolt gondolatot építi be válaszaiba, ha más, tartalmilag fontos nézőpontot mutat be, vagy egy másik interpretálási lehetőséget választ.

A felkészülési idő min. 30 perc, a vizsga időtartama max. 25 perc.

A vizsgázó segédeszközként használhat szótárt.

A kompenzációs vizsga eredménye akkor pozitív, ha a vizsgázó a fontosabb területeken nagyrészt teljesítette a követelményeket.

A végső osztályzat a kompenzációs vizsga során nyújtott teljesítményből és az írásbeli vizsga eredményéből tevődik össze. A végső osztályzatról a vizsgabizottság dönt.

Téma: Városi biciklizés

Szituáció: Ön egy közlekedésről szóló fórumon vesz részt, ahol kifejti véleményét a biciklizésről. Ehhez a mellékelt szöveget is feldolgozza.

Olvassa el a *Tudatos Vásárló* weboldalán 2016. június 22-én megjelent *Városi bringázás tíz pontban* című cikket (1. melléklet)!

Dolgozza ki a következő feladatokat:

Feladatok		Követelményszintek
1.	Foglalja össze a cikk főbb gondolatait!	1. követelményszint: <i>reprodukció, reorganizáció és transzfer</i> A vizsgarész időtartama: kb. 7 perc
2.	Elemesse a szöveg szerkezetét és nyelvezetét!	1. követelményszint: <i>reprodukció, reorganizáció és transzfer</i> A vizsgarész időtartama: kb. 5 perc
3.	Vizsgálja meg a szöveg kijelentéseit, – mire vonatkoznak az egyes tanácsok, – mit tegyen a biciklis elsősorban a személyes biztonságáért, – milyen viselkedés szükséges ahhoz, hogy biztonságos legyen a közlekedés a többi résztvevő számára is!	1. követelményszint: <i>reprodukció, reorganizáció és transzfer</i> A vizsgarész időtartama: kb. 8 perc
4.	<u>Mondjon egy beszédet</u> a témáról fiatalok előtt: – Nevezze meg a cikk főbb gondolatait, amelyek a biztonságos biciklizésről szólnak! – Hozza összefüggésbe a szöveg kijelentéseit saját tapasztalataival! – Hívja fel a figyelmet azokra a pontokra, amelyekre jobban kellene figyelniük a bicikliseknek az ön környezetében!	1. és 2. követelményszint: <i>reprodukció, reorganizáció és transzfer;</i> <i>reflexió és problémamegoldás</i> A vizsgarész időtartama: max. 5 perc (min. 3 perc)

1. melléklet

Városi bringázás tíz pontban

Tudatos Vásárló

Már nemcsak a belvárosban és rövid távokon, hanem a lassan, de mégiscsak épülő kerékpáros utaknak köszönhetően a bicikli kifejezetten hatékony, ráadásul kétségkívül a legkörnyezetkímélőbb közlekedési eszköz.

Örömteli, hogy egyre több a biciklit – nem csak hobbiszinten, hanem a hétköznapi közlekedésben a tömegközlekedés és az autó alternatívájaként – használó bringás. A kerékpáros közlekedés előtérbe kerülése a fenntartható közlekedés egyik alappillére, így a cél, hogy Budapesten és más nagyvárosainkban is egyre többen járjanak kerékpárral munkába, iskolába, bárhova. Elsőre, sőt másodjára is ijesztő lehet a körüti dugóban cikázva bringázás gondolata, úgyhogy íme tíz tanács, hogyan is fogj neki a városi kerékpározásnak. 5

Elsőként egy megbízható biciklire lesz szükség. Kezdetnek érdemes lehet egy megbízható és olcsó használt bringát beszerezni, érdemes profiktól segítséget kérni, ha nem értünk különösebben a kerékpárokhoz. 10

Ha sikerült beszerezni, akkor annak megtartására is érdemes odafigyelni: bringát lezáratlanul egy másodpercre se hagyjunk őrizetlenül. A zárok közül a legjobb választás az u-lakat, átvágni lehetetlen, egyedül magát a zárat törhetik fel. A tökéletes zár azonban önmagában még nem megoldás, a lezáráshoz kiszemelt objektum is problémás lehet: a sokszor legkézenfekvőbb megoldásként kínáló KRESZ¹-táblák oszlopai néha egyetlen mozdulattal kiemelhetők a földből. Sajnos a hivatalos bringatárolók nagy része csak az első kerék leláncolására alkalmas, ettől még a biciklit ellophatják, legfeljebb az újdonsült tulajdonos nem két keréken fog távozni. Ha mégis ellophatják valahogy, érdemes a Bike Safe oldalon gyorsan regisztrálni, melynek adatbázisát a rendőrség is eléri. Hivatalos nyilvántartás nincs, viszont ha itt megfelelően regisztrálsz a saját kerékpárod, lopás esetén pillanatok alatt feljelentést tudsz tenni, megtalálásnál pedig bizonyítani tudjátok együtt, hogy a tiéd. 15 20

Speciális ruházatra főleg télen, vagy hosszabb távok megtételekor lehet szükség, különben elég a nadrág szárát felhajtani, mielőtt összeakadna a fogaskerékkel, no meg hogy ne legyen olajos. Alternatív megoldásként a bringaboltokban különféle nadrágszár fogó pántok is beszerezhetők, ezek manapság fényvisszaverősek is egyben. Az esős napokra való tekintettel ne feledkezzünk meg sárhányó felszereléséről, ennek fontosságáról az első csurigázás alkalmával személyesen is meggyőződhetünk. 25

A bringás kiegészítők legfontosabb elemei a bukósisak és az első-hátsó világítás. A sisakra mindenképp érdemes beruházni, mert bár lehet, hogy csak egy alkalommal lesz rá szükség, de akkor életet menthet. A bukósisakot úgy hordjuk, hogy esésnél, ütközésnél se mozdulhasson el fejünkről! 30

A világítás a biztonságos bringás közlekedés elengedhetetlen feltétele, annak ellenére, hogy a városban éjszaka szinte mindenhol van közvilágítás – egyes bringautakat leszámítva. Ráadásul az autósok a kivilágított kerékpárost sokkal inkább tekintik a közlekedés egyenrangú résztvevőjének, mint a sötétben fantomként cikázó társaikat. Mindig vedd fel a láthatósági mellényt! 35

Kezdő vagy újrakezdő bringásoknak biztonságérzetet nyújthat a bringaúton való közlekedés, de még a bringás számára elsőbbséget biztosító kereszteződéseken is érdemes körültekintően áthajta-

ni. Ahol van kerékpárút, ott a használata kötelező, ellenkező esetben a gyalogosok zavarása nélkül is tekerhetünk.

A járdán a gyalogos az úr, az itt sétálókat riogatni, veszélyeztetni nem szabad. A közös gyalog- és kerékpárúton is hasonlóan kell eljárnunk, és az előttünk váratlanul kifeszülő kutyapórázokra és kiszámíthatatlanul futkosó kisgyerekekre is érdemes lélekben felkészülni. A járdán való közlekedés hiába tűnik biztonságosabbnak, ha a keresztutcákba bekanyarodó autósok nem számítanak egy, a gyalogosoknál nagyobb sebességgel az útjukat keresztező járműre. Forgalmas utak mentén mégis sokszor ez lehet a legjobb megoldás, ekkor minden keresztutcánál lassítsunk, és figyeljünk a velünk párhuzamosan haladó autókra, mielőtt véletlenül rajtunk keresztül kanyarodnak le az útról. [...]

Ha az úttesten közlekedünk, érdemes egy méter oldaltávolságot tartani a padkától, illetve a parkoló autóktól. Így ha szükség van rá, lesz helyünk elkerülni az úthibákat, csatornafedőket, és a váratlanul kinyíló kocsiajtók sem okozhatnak akkora meglepetést.

Általánosságban elmondható, hogy a városi bringázáshoz a KRESZ ismerete elengedhetetlen, a szabályokat nekünk is érdemes betartani, a jobbkéz-szabályt különösen. Ugyanakkor arra sem árt felkészülni, hogy a közlekedés többi résztvevője nem minden esetben tartja be a szabályokat. A biciklissel gyakran nem is számolnak, bár ez a tétel a bringások számának növekedésével folyamatosan veszít erejéből. Ha megvan hozzá a gyakorlatunk, tekerjünk minél határozottabban, és az autósok felé is kommunikáljuk, hogy mi a szándékunk! Ezzel ráadásul nagyot nőhetünk a többi közlekedő szemében, ami hosszú távon nem elhanyagolható befektetés.

Igyekezzünk szemkontaktust teremteni a vezetőkkel, ezzel is sok félreértést és életveszélyes helyzetet spórolhatunk meg magunknak! Az irányváltást kézzel jelezzük, balra kanyarodásnál pedig a manőver megkezdése előtt feltétlen nézzünk hátra! Forgalmasabb kereszteződésekben, többsávos utakon nem érdemes kockáztatni, inkább szálljunk le a bringáról, és toljuk át a zebrán!

Jó bringázást!

Forrás: <http://tudatosvasarlo.hu/cikk/varosi-bringazas-10-pontban> [2022.04.22.], rövidített változat.

Szómagyarázat:

¹ KRESZ: A Közúti Rendelkezők Egységes Szabályozása rövidítése; a Magyarországon érvényes közlekedési szabályok gyűjteménye, amelyek a közforgalmat szabályozzák

Magyarázatok és megoldási javaslatok a kompenzációs vizsgatételhez

Téma:	Városi biciklizés
Szituáció:	<u>helyzet</u> : részvétel egy fórumon <u>szerep</u> : véleményét megfogalmazó fiatal <u>címzettek</u> : diáktársak
A tétel feladatainak teljesítése tartalmi szempontból:	
Az input-szöveg(ek) lényeges gondolata(i):	A cikk tíz pontban összefoglalja a helyes és biztonságos biciklizés szabályait. Egyrészt a jó személyes felszerelésre hívja fel az olvasó figyelmét, másrészt leírja a helyes viselkedést a közlekedés többi résztvevőjével szemben. Részletek: <i>Lásd 3. pont.</i>
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent + 3. pont.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemezze ...!	<i>bekezdések tagolása, mondatszerkezetek, szóhasználat, felszólítások</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Vizsgálja meg ...!	inkább az egyénre, a helyes felszerelésre utal: <ul style="list-style-type: none"> ■ legyen megbízható a bicikli ■ jól figyeljünk a biciklire; zárjuk le, vagy tartsuk bringatárolóban; regisztráljuk egy internetes adatbázisban ■ legyen speciális, ill. alkalmas ruházatunk (pl. nadrág) ■ használjunk fényvisszaverőt és sárhányót ■ legyen elegendő világítás a biciklin elöl és hátul ■ fontos a bukósisak biztonságos viselkedésre vonatkozik: <ul style="list-style-type: none"> ■ csak megfelelő világítással közlekedjünk ■ bicikliúton közlekedjünk ■ a járdán vagy közös gyalog- és kerékpárúton figyeljünk a gyalogosokra ■ keresztcánál lassítsunk ■ figyeljünk a párhuzamosan haladó autókra ■ tartsunk elegendő oldaltávolságot

	<ul style="list-style-type: none">■ figyeljünk az úthibákra és csatornafedőkre, ill. kerüljük el őket■ tartsuk be a KRESZ szabályait■ fontos a többiekkel, különösen autósokkal kommunikálni, jelezni (kézzel, szemkontaktussal)■ számoljunk mások hibájával
Megoldási lehetőségek a 4. feladathoz:	<p><i>Egyéni megoldások</i></p> <ul style="list-style-type: none">■ az összefüggő beszédnek megfelelő szerkezeti tagolás■ a párbeszédés részben megnevezett tartalom használata és reflexiója■ érdemi helyesség■ az érvelés logikája■ a tartalomnak és nyelvezetnek a címzethez való igazítása■ az adott szituációnak megfelelő fogalmazás <p><i>Lásd fent (1–3.).</i></p> <p><i>Indoklás egyéni érveléssel.</i></p> <p><i>Saját tapasztalatok bevonása.</i></p>

Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung der standardisierten Reife- und Diplomprüfung in der Unterrichtssprache

Kompetenzbereich	Teilkompetenzen	nicht erfüllt	das Wesentliche überwiegend erfüllt	das Wesentliche zur Gänze erfüllt	über das Wesentliche hinausgehend erfüllt	weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt
(K1) Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 1 <i>(Reproduktion, Reorganisation und Transfer)</i>	<p>kann Informationen, Standpunkte und Meinungen aus der Textbeilage/ den Textbeilagen ermitteln, strukturiert zusammenfassen bzw. einander gegenüberstellen</p> <p>kann Aufbau bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) identifizieren und gegebenenfalls anhand von Textbelegen erläutern</p> <p>kann Merkmale bzw. die Intention(en) der Textbeilage(n) identifizieren und Textbelege dafür finden</p> <p>kann sprachliche bzw. literaturästhetische Besonderheiten der Textbeilage(n) identifizieren, analysieren und deren Wirkung bzw. Funktion beschreiben</p>					
Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 2 <i>(Reflexion und Problemlösung)</i>	<p>kann Meinungen, Argumente bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) reflektieren und bewerten bzw. Interpretationshypothesen formulieren und anhand von Textbelegen begründen</p> <p>kann eine eigenständige Position zum Thema der Textbeilage(n) argumentativ überzeugend formulieren bzw. zu gesellschaftlichen, kulturellen, politischen und wirtschaftlichen Phänomenen treffsicher Stellung nehmen und diese bewerten</p> <p>kann themenbezogenes Sachwissen aktivieren, anwenden und gegebenenfalls Bezüge zu eigenen Erfahrungen und Werthaltungen herstellen</p> <p>kann mindestens drei Minuten zusammenhängend monologisch zum vorliegenden Thema sprechen</p>					
(K2) Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit	<p>kennt Sprachnormen und kann diese korrekt anwenden</p> <p>kann relevante Fachbegriffe anwenden und zeigt Varianz in Wortwahl und Satzbau</p> <p>kann adressaten- und situationsangemessen formulieren</p> <p>kann in Bezug auf die Textbeilage(n) eigenständig formulieren</p>					

Korrektur- und Beurteilungsanleitung

1 Erläuterungen zum Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache

Die gesetzliche Regelung sieht vor, dass der Prüferin/dem Prüfer und der Beisitzerin/dem Beisitzer bei der Beurteilung des Prüfungsgebiets eine gemeinsame Stimme zukommt. Daher sollten stets beide den Beurteilungsraster erhalten, der der Angabe für Prüfer/innen beiliegt.

Die Beurteilung einer Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache **muss** unter Verwendung des standardisierten Beurteilungsrasters erfolgen.

1.1 Aufgabenstellung

Jede Aufgabenstellung ist in mehrere Teilaufgaben gegliedert, die **alle** von der Kandidatin/vom Kandidaten zu bearbeiten sind.

1.2 Kompetenzbereiche

Der Beurteilungsraster ist in zwei Kompetenzbereiche gegliedert, die dem Beurteilungsraster der standardisierten Klausur entsprechen:

- **K1: Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht**
 - Anforderungsbereich 1: *Reproduktion, Reorganisation und Transfer*
 - Anforderungsbereich 2: *Reflexion und Problemlösung*
- **K2: Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**

1.3 Notenfindung

Beurteilt werden die beiden Kompetenzbereiche **Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht** (jeweils bezogen auf die beiden Anforderungsbereiche) sowie **Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**.

Jeder dieser beschriebenen Kompetenzbereiche muss in Summe (der Teilkompetenzen) positiv bewertet werden, um zu einer positiven Beurteilung der Kompensationsprüfung zu gelangen.

Wenn bei einer Prüfung **einer** der Kompetenzbereiche (K1 oder K2) nicht „überwiegend“ erfüllt ist, ist die Prüfung mit „Nicht genügend“ zu beurteilen.

Die Prüfung ist mit „Genügend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche zumindest „überwiegend“ erfüllt sind.

Die Prüfung ist mit „Befriedigend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche „zur Gänze“ erfüllt sind. Einzelne „überwiegend“ erfüllte Teilkompetenzen können durch „über das Wesentliche hinausgehend“ und „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllte Leistungen ausgeglichen werden.

Mit „Gut“ oder „Sehr gut“ ist eine Prüfung zu beurteilen, wenn die Teilkompetenzen der Kompetenzbereiche jeweils mehrheitlich „über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt oder „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt sind.

Werden alle zwei Kompetenzbereiche positiv (= „überwiegend“ und darüber) bewertet, könnte sich eine Zwischennote ergeben. In diesem Fall liegt es im Ermessensbereich der Prüferin/des Prüfers, ob die bessere oder die schlechtere Note gegeben wird. Für diese Entscheidung ist die Aufgabenerfüllung in den einzelnen Teilkompetenzen, wie etwa Argumentationsqualität oder stilistische Qualität, noch einmal heranzuziehen.

1.4 Zur Spaltenbezeichnung des Beurteilungsrasters

Die Attribute der Spalten „das Wesentliche überwiegend erfüllt“ („die nach Maßgabe des Lehrplanes gestellten Anforderungen in der Erfassung und in der Anwendung des Lehrstoffes sowie in der Durchführung der Aufgaben in den wesentlichen Bereichen überwiegend erfüllt“), „das Wesentliche zur Gänze erfüllt“ („in den wesentlichen Bereichen zur Gänze erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“), „über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“, „bei entsprechender Anleitung die Fähigkeit zur Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) und „weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in weit über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „deutliche Eigenständigkeit“, „die Fähigkeit zur selbständigen Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) entsprechen den Notendefinitionen der Beurteilungen mit „Genügend“, „Befriedigend“, „Gut“ und „Sehr gut“ in der Verordnung zur Leistungsbeurteilung (vgl. § 14 LBVO). Wichtig ist, dass die Beurteilung der Prüfung entsprechend dem Abschnitt 1.3 erfolgt.

2 Gesamtbeurteilung

Da sowohl die von der Kandidatin/vom Kandidaten im Rahmen der Kompensationsprüfung erbrachte Leistung als auch das Ergebnis der Klausurarbeit für die Gesamtbeurteilung herangezogen werden, kann die Gesamtbeurteilung nicht besser als „Befriedigend“ lauten.